

Zde vám vás milí šestáci,
je pondělí, tak vám posílám zase nějaké informace
k učivu a zase nějaký úkol.

Dobrali jsme se v českém jazyce k učivu o souvětí
na str. 80, 81, 82.

Ještě než půjdeme k procvičování dalšího učiva, mů-
žeme si kopakovat, jak se na věty vedlejší o souvětí
ptáme.

Jak jsem vám již minule sdělila, tak na věty vedlejší
se ptáme stejnými otázkami tak, jak na větné členy
ve větě jednoduché. Proto vám kopakuji, jak se
na jednotlivé větné členy ptáme.

Na podměť (Po) se ptáme 1. pádovou otázkou

Na přísudek (Pr) se ptáme ^{kdo, co?} otázkou, co se praví
o podmětu, co podměť dělá.

Na předmět (Pt) se ptáme osobními pádovými
otázkami kromě 1. pádu. Pokud se ale na to podsta-
tné jméno můžeme zeptat jinak než pádovou otázkou,
pak už to podstatné jméno ve větě není předmětem,
ale jiným větným členem.

Např. ve větě Káči školy vyhráli turnaj se
vybíjení.

Káči vyhráli je někol. skladebná dvojice.

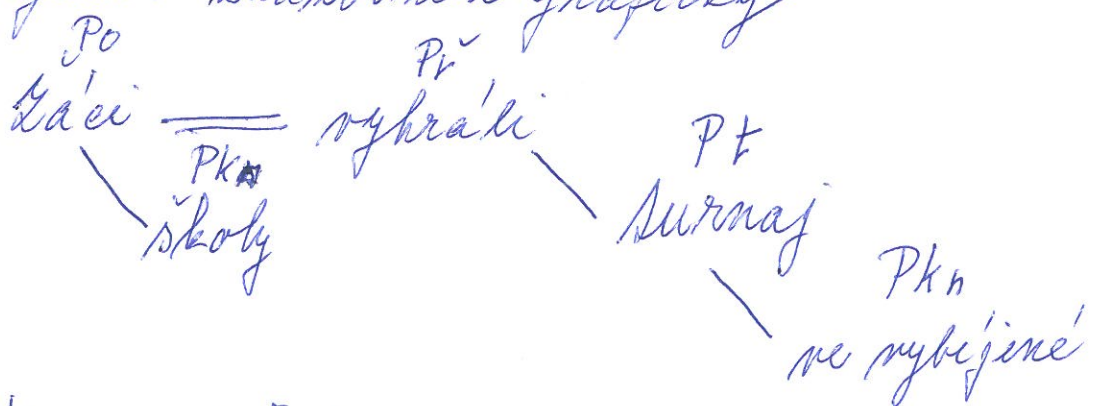
Ptám se jáci káči, odporím káči školy. Glosa

školy není předmět ve 2. pádě, ale protože se ptám nejen *káči* (2) koho, čí 2. pádem, ale mohu se zeptat i *jáči* *káči* proto má toto slovo není ve větě předmětem, ale ptám se *jáči*, *kterí*, *čí* *káči*, odpovím *káči* školy, ~~ne~~ protože se mohu zeptat i jinak, pak slovo školy je přívlastkem.

Dále se ptáme přísudkem *vyhráli co?* (koho, co), odpovím *turnaj* - protože na toto podst. jméno se ptám pádovou otázkou a nemohu se zeptat jinak, je slovo *turnaj* ve větě předmětem.

Dále se ptám *jaký turnaj?* Odpovím *turnaj ve vybíjení*, proto podst. jméno ve *vybíjení* je zase přívlastkem.

Mám tuto větu: *Káči školy vyhráli turnaj ve vybíjení krasobratřím graficky*

Pokračuji dále ve ptání na přívlastek - ptáme se *jaký, který, čí?*

mapě. *popisane* stránky *sesítu*

(3)

Na příslovecné určení se ptáme otázkami kdy, kde,
kam, odkud, kudy, jak, proč?

např. půjdeme křesťa, ptám se kdy? Odpovím křesťa,
pak toto slovo je příslovecné určení času
(zkrátka Puč)

půjdeme do školy, ptám se půjdeme kam?

odpovím do školy - to je Puv (místa)

nebo půjdeme lesem, ptám se ~~ne~~ půjdeme kudy?

odpovím půjdeme lesem - toto podst. jméno
je příslovecným určením opět místa Puv

nebo půjdeme pěšky, ptám se půjdeme jak?

odpovím půjdeme pěšky, toto slovo je

příslovecným určením způsobu Puz

na Puč se ptám kdy? na Puv kde, kam, odkud, kudy? na Puz se ptám jak?

Tak to jsme si opakovali všechny členy ve
větě jednoduché.

Teď už můžeme přejít k souvětí.

Víme, že se skládá z více vět jednoduchých.

Podle toho, kolik má souvětí přísudků, tolik má vět. Věty v souvětí jsou odděleny spojkami nebo jsou k sobě volně přirazené. Před spojkami a, i, ani, ~~ne~~ nebo čárku nepíšeme.

V souvětí dělíme věty na hlavní a vedlejší. Už jsme si minule řekli, že pracujeme s větami, proto se vždy celou větou jednou ptáme na druhou větu a odpovídat kesse musíme celou větou. Ptání a odpověď musí být logické, srozumitelné! Už víme, jak se na věty ptáme.

Hlavní věta je taková, na kterou se nejde žádnou jinou větou v souvětí keptat.

Vedlejší věta je taková, na kterou se keptat můžeme

Hlavní věty označujeme H a vedlejší V. a podle pořadí vět jim dáváme čísla tak, jak to máme v poučce na str. 82 a 83.

Rozobereme si siete k poučky (82, 83) ^{sk.}

1. David ^{1H} řikal, že ^{2V} se třeba půjdeme do kina.

Plám se sítou: David ^{1H} řikal co? ^{2V} Odpovím, že se třeba půjdeme do kina. Protože proti sítou se plám na druhé sítu, proto je druhá sítu vedlejší.

^{1H} 2V (je připojena spojku se)

Věty ~~hlavní~~ hlavní máme s grafickém znakovém řady nahorě (jsou nerovně, nemůžeme se na ně kepat). Vedlejší věty knacíme směrem dolů buďto dopředu nebo dobadu, podle toho, jake pořadí mají se sítu.

2. Např. ^{1V} Když ^{2H} začalo jaro, vrátily se k nám vlašťorky.

Keptám se 2. sítou na 1. sítu. Kdy se vrátily k nám vlašťorky? Odpovím: Když začalo jaro. 1. sítu s touto souvětí je vedlejší (protože se na ni jde kepat)

^{1V} Grafickém znakovém ^{2H}

1V

3. Půjdeme ^{1H} na hřiště a budeme ^{2H} hrát fotbal.

Proč s tím se nelze psát na druhou větu a naopak, proto jsou obě dvě věty hlavní!

grafické značkování 1H a 2H

4. Jestliže se budeme ^{1V} smazít, vyhrajíme ^{2H} a postoupíme ^{3H} do okresního kola, které se bude ^{4V} konat v červnu.

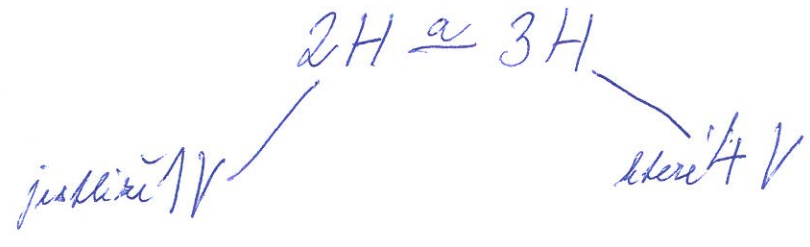
Toto souvětí má 4 přísudky, proto se souvětí skládá ze 4 vět.

Budu se ptát druhou větou: Vyhrajíme kdy? Odpovím: Proč s tím jestliže se budeme smazít (toto je věta vedlejší)

Jestliže se mohu psát třetí větou na čtvrtou větu:

Postoupíme do okresního kola jakého? Odpovím: Které se bude konat v červnu. Na druhou a třetí větu v souvětí se nejde psát, jsou to věty hlavní!

grafické značkování

1H

2V

5. Šli jsme do zoo, abychom si prohlédli plazy,
o kterých jsme se právě učili.

Plám se pronířetou na druhou řetu: Proč jsme šli do zoo? Odpovím: abychom si prohlédli plazy (2V)
A mohu se kepat 2. řetou na třetí řetu:

abychom si prohlédli plazy jaké? Odpovím: O kterých jsme se právě učili (3V).

grafické znakovnění:

1H

(1. řetou jsem se ptala na 2. řetu a 2. řetou na řetu 3.)

abychom 2V

o kterých 3V

6. Mezi lidmi, kteří se shromáždili na náměstí, to kašumělo.
To je souvětí, má 2 přísudky, skládá se

se dvou vět. První řeta je rozprkěna: Mezi lidmi - to kašumělo.
Tato řeta je jakoby rozprkěná a je do ní oložena

řeta, na kterou se keptám: Mezi jakými lidmi to kašumělo?
Odpovím: Kterí se shromáždili na náměstí.

grafické znakovnění

1H — 1H

kterí 2V

Podle těchto vět a příkazy (str. 82, 83) se pokuste do sešitu vypracovat cv. 2 na str. 83.

Hlavní věty podtrávejte rovnou čarou, vedlejší složkovou a nakreslete grafy:

Příklad: Máme-li ^{IV}rytmus, je nutné si ^{2H} vzít ~~dvě~~ s sebou nejméně dvě kapsníky.

(Přám se: Kdy ~~je~~ je nutné si vzít s sebou dvě kapsníky?
Odpovím: Máme-li rytmus.

grafické značkování: 2H

Vy jenom opište větu, podtrávejte věty a napište graf. To co je v náborce - přám a odpovídám, to do sešitu nepište, to si říkáte jen pro sebe)

Z PS str. 44 vypracujte cv. 3 (jen ve chvíli podtrávejte věty hlavní a vedlejší)

cv. 4 přepište do sešitu, který máte u sebe.

Vyberu každou raději.

! Co nekoládujte, dodala me asi ^{okamžitě} a rytmus!

Čtení: Snižovaný jazyk otevřeně, můžete se půjčit nějaké povídky a jednu dobrodružnou knihu

Listy na čtenářské deníky vám posílají nějak dodám.

Draví J. Kolářová